

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК МЕХАНІЗМ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ТА САМОВИЗНАЧЕННЯ СТУДЕНТА

Завгородня Н. Г.

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький державний медико-фармацевтичний
університет

У сучасних умовах цифрової трансформації освіти інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) виступають не лише засобом навчання, а й важливим механізмом професійного саморозвитку та самовизначення студента. Швидкий розвиток цифрового суспільства, зміни на ринку праці та зростання вимог до конкурентоспроможності фахівця зумовлюють необхідність формування в майбутніх спеціалістів здатності до безперервного навчання, самостійного прийняття рішень та професійного самовдосконалення [1; 2]. ДСТУ 8302:2015 регламентує правила складання бібліографічних посилань і є чинним в Україні з 01.07.2016 (library.snu.edu.ua).

Професійне самовизначення студента передбачає усвідомлений вибір професійного шляху, формування професійної ідентичності, розвиток мотивації до майбутньої діяльності та готовності до професійної самореалізації. Саморозвиток, у свою чергу, охоплює процес цілеспрямованого вдосконалення особистісних і професійних якостей, набуття нових компетентностей, розвиток критичного мислення, рефлексії та здатності до адаптації в умовах змін [3].

ІКТ створюють широкі можливості для реалізації цих процесів. Насамперед, цифрові освітні платформи, системи дистанційного навчання, онлайн-курси, вебінари, професійні спільноти та електронні бібліотеки забезпечують доступ до актуальних знань незалежно від часу та місця перебування. Це сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії

студента, розвитку навичок самоосвіти та відповідальності за власне професійне зростання [4].

Особливу роль відіграють масові відкриті онлайн-курси (МООС), освітні платформи, такі як Coursera, Prometheus, EdEra, Udemy, а також професійні соціальні мережі, зокрема LinkedIn, які дозволяють студентам не лише здобувати нові знання, а й орієнтуватися у професійних вимогах сучасного ринку праці, формувати власний професійний бренд, брати участь у професійних дискусіях та розширювати мережу професійних контактів [5].

Використання ІКТ також сприяє розвитку цифрової компетентності як однієї з ключових компетентностей ХХІ століття. Робота з інформацією, критичне оцінювання джерел, створення цифрового контенту, участь у віртуальних проєктах, використання хмарних сервісів і технологій штучного інтелекту формують у студентів готовність до професійної діяльності в умовах цифрової економіки [6].

Важливим аспектом є розвиток рефлексивної культури через електронні портфоліо, блоги, цифрові щоденники професійного зростання, які дозволяють студенту аналізувати власні досягнення, визначати сильні сторони, виявляти професійні дефіцити та планувати подальші кроки самовдосконалення. Такий підхід сприяє усвідомленому професійному самовизначенню та формуванню внутрішньої мотивації до професійного розвитку [7].

Разом із тим ефективність використання ІКТ залежить від педагогічного супроводу, рівня цифрової грамотності студентів і викладачів, а також від сформованості культури самостійної навчальної діяльності. Технології самі по собі не гарантують професійного зростання, але за умови цілеспрямованого використання стають потужним ресурсом особистісного та професійного становлення [8].

Отже, інформаційно-комунікаційні технології є важливим механізмом професійного саморозвитку та самовизначення студента, оскільки забезпечують доступ до знань, підтримують індивідуалізацію навчання, сприяють

формуванню цифрової компетентності, розвитку рефлексії та готовності до безперервного професійного вдосконалення. У сучасній системі вищої освіти саме ІКТ стають одним із ключових чинників підготовки конкурентоспроможного, мобільного та відповідального фахівця нового покоління.

Список літератури

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. // Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Т. 1. № 69. С. 1–14.
2. Морзе Н. В., Кочарян А. Б. Цифрова компетентність сучасного фахівця: сутність та структура. // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2020. № 8. С. 1–16.
3. Зеєр Е. Ф. Психология профессионального развития : учеб. пособие. Москва : Академия, 2017. 240 с.
4. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ : Педагогічна думка, 2018. 520 с.
5. Kearsley G. Online Education: Learning and Teaching in Cyberspace. Belmont : Wadsworth Publishing, 2018. 320 p.
6. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. 95 p.
7. Андрущенко В. П. Освіта в пошуках нових стратегій мислення. Київ : Педагогічна думка, 2020. 368 с.
8. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.